

היכל הפרשה

להבין ולהשכיל ללמוד וללמד בהיכל הפרשה * גיליון 56 ח"י מנחם אב פרשת עקב תשפ"ו * 7660090@gmail.com

עבודת המידות במשנתו של הרבי הנועם אלימלך הנלמדת מהפסוק והיה עקב תשמעון

או יאמר "והיה עקב תשמעון כו", בצירוף הפסוק בתהילים "כשמן הטוב היורד על הזקן זקן אהרן שיוורד על פי מדותיו", דאיתא בגמרא אין מושיבין זקן בסנהדרין, והטעם מחמת שטבע הזקן הוא קצת אכזריות ואינו כ"כ במדת רחמנות, אך לא כמדת הקב"ה מדת ב"ו, שהקב"ה נגלה על הים כזקן מלא רחמים, והוא מחמת שהרחמים נשפעים מעולמות העליונים ששם כולו רחמים, ומשם יורדים הרחמים ונשפכים על הזקן ונעשה גם הוא רחמים, וזהו "כשמן הטוב" היינו רחמים הגמורים, "על הראש" רמז לעולמות העליונים הנקראים ראש, "יורד על הזקן" ר"ל שהרחמים יורדים משם על הזקן, ונעשה הזקן "זקן אהרן" היינו רחמים גמורים, דאהרן היה אוהב שלום ורודף שלום, והכהן הוא חסד ורחמים, "שיוורד על פי מדותיו" פירוש שהרחמים יורדים ע"פ מדותיו של הקב"ה כנ"ל, שלא כמדת הקב"ה מדת ב"ו, שמדת ב"ו הזקן הוא טבע אכזריות ומדת הקב"ה הוא זקן מלא רחמים, והבן. ולא כמדת הקב"ה כו', שהשי"ת ב"ה הוא ממתיק מלמעלה למטה כנ"ל, ואנחנו ברצותינו להמתיק הדינים, אנו צריכין להתחיל מלמטה למעלה להמתיקם עד שורשם.

וזהו "והיה עקב כו" המשפטים" ר"ל הדינים, "תשמעון" להמתיקם מן ה"עקב" דהיינו מלמטה כנ"ל, ושמרתם ועשיתם אותם, פירוש ע"י שתהיה לכם מחשבה טהורה כנ"ל, "שמירה" היא רמז למחשבה, ע"ז "ועשיתם אותם" שתהפכם לרחמים. וק"ל. } טובים ורבים שאלו אותי היתכן כזה לשון של הרבי שזקן הראוי לשבת בלשכת הגזית יהיה נקרא אכזר ומתנהג באכזריות, ועוד הרי לכל אדם מבוגר יש חכמת חיים ונחלש כוחו ולפעמים כבר מריח את הקרקע, ועוד בן חמישים לעיצה ומצינו מצוות עשה דאורייתא לכבד את הזקן, צריך להבין את מה שהרבי הדגיש שבזקן יש טבע של אכזריות,

והסברתי להם, שהרבי כותב בפתקא טבא שלו (צעטיל קטן) שכשאדם נכנס לגיל 18 חייב להתאמן בעבודת המידות וגם להתאמן להיות מעביר על מידותיו, ובפרשת חיי שרה מלמד אותנו הרבי שבגיל עשרים אפילו הצדיק הכי גדול מקובע והתקבע במנטליות שלו ובהרגלים שלו ולכן מגיל כ' האדם צריך לחיות כל ימיו בתשובה! ועוד כותב הרבי בספרו שרתחת הדמים שנדמה לאדם שכבר התקרר מרתחתו זה טעות כי מחצי ימיו של אדם רתחתו הוא בשנאת חנם ולא יוצא ממנו הקודח עד רגע מותו. ובזה הרבי לימד אותנו שני דברים. א, שאדם מתקבע במחשבותיו ומקובע בשנאת חנם וצריך לעבוד על זה כל ימיו, והזקן, מה לעשות קשה עליו עבודה קשה לעקור ממנו כל יום מחדש את המנטליות וההרגלים שלו. ב, כמו כן כל דבר ממוסד או עם קריטריונים ברורים זה טוב לאחד ואכזרי לאחרים ואכמ"ל בדוגמאות נכונות. וממילא, הזקן, כמה שהוא מלא חכמת ובינת החיים, מה לעשות הוא לא שם לב וכל מה שעושה עושה רק בשבילו ולצרכיו ואין לא יכולת להבין את הזולת כי הוא ממוסד וחזק בעצמו וענינו. הזקן, הוא אדם טוב וצדיק אפילו כ"ק אבל מה לעשות כך הוא דרך העולם, אבל ההחלטיות שלו/בו כמעט תמיד אכזרית. הוא שוגג. חייבים לכבדו. וכו'.

וזה מה שהדגיש הרבי רק זקן שהוא כמו אהרן הכהן, שעד יומו האחרון זקן בגיל מאה עשרים ושלוש-123 רודף שלום רץ ומזדרז להשכין שלום בין איש לרעהו ובין איש לאשתו וכדפירש"י מטיל אהבה ביניהם, ועוד מובא במדרש שאהרן הכהן כל יום עד יום פטירתו היה עושה תשובה על חייבי כריתות, דהיינו כל ימיו בתשובה ממש. כזה זקן, נקרא זקן מלא חסד ורחמים.

הרבי לא בא ללמד אותנו נגד זקנינו אלא הרבי מלמד אותנו אפילו אם יש משהוא שהוא עוצמתי ויש לו חשיבות והוא במדרגת זקן זה קנה חכמה. ואז הוא הרי אכזרי ויש לו/בו מדות אכזריות. יקיים ויהיה מתלמידיו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה ובזה לאט לאט יתרגל מדות טובות ויעביר על מדותיו הרעות ויהי זקן בבחינת זקן אהרן רחמים גמורים מלא חסד ורחמים. בעמוד 5 הבאתי את דברי הרבי בליקוטי שושנה כלשונו שזה השלמה למה שהרבי מלמד אותנו כאן שאפילו האדם הזקן שיש בו מדת אכזריות יכול לחזור בתשובה ולתרגל מדות טובות. }

וכך מלמד אותנו הרבי הנועם אלימלך בספה"ק שלו ליקוטי שושנה, איך זקן בגיל או בחשיבות יכול לעבוד על מידותיו ויהיה לו רחמים גמורים ויהיה מלא בחסד וברחמים. וזלה"ק:

זקני תלמידי חכמים כל זמן שמזקינים דעתם מתיישבת עליהן. י"ל הפירוש לפי מה שפירשתי "אין צו אלא זירוז", השורש שצריך האדם להיות תמיד בהכנעה גדולה, אף שהוא במדריגות גדולות לא יחזיק עצמו אלא כמתחיל בעבודת הבורא ית"ש, שהוא הזירוז שהוא תחילת עבודה המביאה לידי עבודת הבורא ב"ה ית"ש, על דרך שאמר התנא זריזות מביא לידי נקיות עד לידי רוח הקודש, ונמצא הזירוז היא התחלה, וצריך המוכיח המצווה בטוב על ישראל, עיקר לצוות להם שלא יחזיקו עצמם לעולם רק במדריגת זירוז, וזהו "אין צו אלא זירוז מיד ולדורות" רצה לומר אף אחר שיהיה לך כל המדריגות, אף על פי כן לעולם לא תחזיק עצמך אלא כמתחיל בעבודה, עיין בחיבורי על סדר הפרשיות בפרשת תצוה באריכות, שם תמצא מרגוע לנפשך. וזה הכוונה גם כן דחכם הוא נקרא הממלא בכל החכמות שבעולם, ותלמיד חכם הוא הלומד אצל החכם, כמו תלמיד לחכם, ולכן אמרו "זקני תלמידי חכמים" פירוש **מי שמחזיק עצמו לתלמיד אפילו בזקנותו, דהיינו שהוא מוכנע גדול, שאפילו בעת זקנותו שאז פסק כח היצר הרע, בודאי הוא יותר במעלות ומידות טובות מבחרותו, ואף על פי כן מחזיק עצמו לתלמיד**, ונמצא "כל זמן שמזקינים דעתן מתיישבת עליהן".

וזהו פירוש "תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם" פירוש **אותם חכמים המחזיקים עצמם לתלמידים, והם מוכרחים תמיד להתגבר בעבודתו בכל פעם יותר, הם מרבים שלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה, וגורמים ברכות והשפעות לעולם התחתון**, וזהו שאמר שלמה המלך עליו השלום "אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני" פירוש נתיישבתי בדעתי שעיקר השורש שאחכים הוא על ידי שהיא רחוקה ממני, פירוש שאהיה במדריגה זו כאילו לא נגעת בתורה כלל, ואז אחכמה בודאי. שזה עיקר גדול לאדם שישכיל ויבין בדעתו, לו אלף שנים יחיה, לא ישיג עיקר שורש חכמות אלקות, שהוא דבר שהוא אין לו סוף ולא ערך, וכל מה שיתגבר אדם בעבודתו ית"ש ויתעלה, בכל פעם יבין אז יותר שאינו מבין כלל, והוא רחוק מאוד מהחכמה העליונה. **והשם ברחמי וחסדיו המרובים יעזרנו להבין ולהשכיל על כל הנ"ל באמת. אמן כן יהי רצון.**

צדיק מושל ביראת אלקים. ונראה לפרש על פי מה שפירשתי כבר בפסוק "אשתחוה אל היכל קדשך ביראתך", דאמרינן ואתם הדבקים בד' כו' וכי אפשר לדבק בהש"ת ב"ה אלא הדבק במדותיו, ולכאורה כיון שאדם צריך לדבק במדותיו של הקב"ה, אם כן קשה איך שייך יראה בהבורא ב"ה, אך מציגו גם כן יראה בהש"ת, דהיינו שמתירא ב"ה וב"ש שלא יחטא אדם וייענש חלילה, ונמצא האדם צריך גם כן להיות לו יראה זו שיש להבורא ב"ה, שיתירא לנפשו פן יחטא חלילה, וזהו "אשתחוה כו' ביראתך" פירוש במידת יראה זו ששייך בהש"ת, ביראה זו "אשתחוה אל היכל קדשך" גם אנכי,

אך הצדיק השלם אם רואה איזה אדם שחטא להש"ת, הוא עושה בצדקו ומרצה ומחפה עליו בקדושתו הגדולה לבלתי ענוש ייענש חס ושלום, וזהו "צדיק מושל ביראת אלקים" פירוש שמושל אף ביראה זו של הש"ת ב"ה, דהיינו שלא יחטא האדם וייענש, {הצדיק פוחד וירא שאיזה איש ואפילו לא מאנשי שלומו יחטא, ופוחד וירא אולי יענש}

כי אף שיחטא, הצדיק ההוא מושל בזה ומגין עליו שלא ייענש, ומחפה עליו. ומרצה עליו. ונסלח לו.

עד כאן מספה"ק ליקוטי שושנה

וכדברי הרבי הנועם אלימלך מובא בספר העמק דבר בהקדמה לחומש בראשית וזה לשונו:

נתבאר בשירת האזינו עה"פ הצור תמים פעלו וגו' צדיק וישר הוא. דשבח ישר הוא נאמר להצדיק דין הקב"ה בחרבן בית שני שהיה דור עקש ופתלתל. ופירשנו שהיו צדיקים וחסידים ועמלי תורה. **אך לא היו ישרים בהליכות עולמים. ע"כ מפני שנאת חנם שבלבם זא"ז חשדו את מי שראו שנוהג שלא כדעתם ביראת ה' שהוא צדוקי ואפיקורס. ובאו עי"ז לידי ש"ד בדרך הפלגה ולכל הרעות שבעולם עד שחרב הבית.** ועי"ז היה צדוק הדין. **שהקב"ה ישר הוא ואינו סובל צדיקים כאלו** אלא באופן שהולכים בדרך הישר גם בהליכות עולם ולא בעקמימות אע"ג שהוא לש"ש

דזה גורם חרבן הבריא והריסות ישוב הארץ.

וזה היה שבח האבות שמלבד שהיו צדיקים וחסידים ואוהבי ה' באופן היותר אפשר. עוד היו ישרים. היינו שהתנהגו עם אוה"ע אפי' עובדי אלילים מכוערים. מ"מ היו עמם באהבה וחשו לטובתם באשר היא קיום הבריא. כמו שאנו רואים כמה השתטח א"א להתפלל על סדום. אע"ג שהיה שנא אותם ואת מלכם תכלית שנאה עבור רשעתם כמבואר במאמרו למלך סדום. מ"מ חפץ בקיומם.

וברבה פ' וירא (פמ"ט) איתא עי"ז שאמר הקב"ה לא"א אהבת צדק ותשנא רשע. אהבת להצדיק את בריותי ותשנא להרשיען, ע"כ וכו'.

והיינו ממש כאב המון גוים שאע"ג שאין הבן הולך במישרים מ"מ שוחר שלומו וטובו. וכן הוצק חן וד"א נפלא על דבר אברם את לוט כמו שנתבאר פ' לך. וכן ראינו כמה נח היה יצחק אבינו להתפייס ממשנאיו ובמעט דברי פיוס מאבימלך ומרעיו נתפייס באופן היותר ממה שבקשו ממנו כמבואר במקומו. ויעקב אבינו אחר שהיטב חרה לו על לבן שידע שביקש לעקרו

לולי ה'. מ"מ דבר עמו דברים רכים עד שאמרו ע"ז בב"ר (פע"ד) קפדותן של אבות ולא ענותותן של בנים ע"ש. ונתפייס עמו מהר. וכן הרבה למדנו מהליכות האבות בד"א. מה ששייך לקיום העולם המיוחד לזה הספר שהוא ספר הבריאה. ומש"ה נקרא כמ"כ ספר הישר על מעשה אבות בזה הפרט.

אין צורך להאריך די בזה שאנחנו לומדים מבינים ומתרגלים את מה שלמדנו ועל ידי זה נזכה שהשנאת חנם תצא מאיתנו ונראה בבנין בית המקדש המוכן לנו/בשבילנו כנבואת יחזקאל. ויקויים בנו התפילה וערבה לה' מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות.

הרבי מבעלזא זצוק"ל

כ"א מנחם אב . יומא דהילולא של כ"ק הרבי רבי אהרן בן הרבי רבי יששכר דב זצוק"ל מבעלזא, אפשר לומר שהיה מתלמידיו המובהקים של הרבי הנועם אלימלך זצוק"ל. כל מה שלמדנו היום בשיעור בספה"ק נועם אלימלך, ככה הוא התנהג הלכה למעשה בהליכות חייו, כך גם לימד את שומעי לקחו. כל העם ראו בו זקן עם רחמים גמורים מלא חסד ורחמים כשמו אהרן אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה. לא היה בלקסיקון שלו שלי שלי, ק"ו שלא היה אצלו מושג הכל שלי.

הרבי היה פועל ישועות ורפואות נפלאות מעל דרך הטבע ממש כפי שמלמדים אותנו רבותינו הרבי הנועם אלימלך המאור ושמם התפארת שלמה ובספה"ק ישמח ישראל, בלי עוצמה בלי חשיבות מעולם לא הבטיח רק ברך והתפלל, רגיל על לשונו היה רק דבורי טובה וברכה על כלל ישראל שמח והצטער ביחד עם כל דבר פרטי של הזולת כאילו הדבר נגע אליו לעצמו.

סבא הרה"צ רבי נח ויינטראב זצוק"ל אשתו הראשונה נפטרה בשנת ת"ש וממנה היה לו רק בת אחת, בשנת תש"ג הציע לו הרבי רבי שלומקע זוילער זצוק"ל שידוך. סבא על אף שהיה ממקורביו הקרובים ביותר חשב שכבר לא יכול שיהיה לו ילדים בפרט בשנים אלה שכבר היה חלש והיה זמן של רעב בארץ ישראל, ועוד, וכמו כן כל מיני עסקנים ואפילו מנהיגים שנכנסו לענין והיו נגד ההצעה הזו. מצד שני הרבי רבי משה מרדכי מלעלוב והרבי האמונת משה מאלכסנדר זצוק"ל שהיו ידידים בלב ונפש עם סבא, היו וציידו בהצעה הזו והם אמרו לו בזכות שתתחתן עם צדקת זו יהיה לך בן זכר, ואם היום ק"ו אז שהיה קשיים, הצעה זו התעכבה עד חורף תש"ד. שאז עלה לארץ הקודש אוד מוצל מאש רשכבה"ג הרבי זצוק"ל מבלז.

הרבי מלעלוב והרבי מאלכסנדר ביחד עם סבא שלי דברו עם הרבי מזויל, שישאלו את פי קדשו של הרבי מבלז ומה שיענה על הצעת השידוך הזה כן יהיה.

הרבי מבלז הגיע לאר"י חלש מאוד, אבל לכבוד הצדיקים קיבל את האזכרה, וכך בירך בלשון קדשו "זאל וועטמען אים צו לייגן אנאמען גד בגד בא מזל טוב גד איז פרנסה מיט קינדער און ער וועט האבן אקינד" ברגע זה נסגר השידוך. התחתנו ותוך שנה נולד לו בנו יחידו ה"ה כבוד אאמו"ר רבי יעקב דוד זצוק"ל.

סבא בעצמו היה מסתפק וכן כמה מהצדיקים יש קראו לו גד נח וגם הוא לפעמים חתם בשם גד נח וכך גם קראו לו בתורה, והיה לפעמים כותב נח גד וכך קראו לו באיזה מקומות. היו מבני משפחתו שהתעקשו לא לקרא לו בשם גד בכלל, ואכמ"ל.

עד ש.. באחת הפעמים שסבא הגיע לעריכת השולחן בבלז הגבאי הכריז ואמר גד נח, תוך כדי דבור הרבי אמר "נח גד פון ירושלים". שבועיים אחרי זה הוציא קונטרס וכתב נח גד הירושלמי כעת מתגורר בתל אביב. ומאז נחלט שמו נח גד ויינטראב.

אבא שלי הרה"צ רבי יעקב דוד בהרה"צ רבי נח גד זצוק"ל היה נוסע כל שנה ביארצייט לציון המצויינת בהר המנוחות. ואמר לי מהרבי מבלז זצוק"ל אין ספר ללמוד בו בבחינת להושיב ישיבה על קברו, אבל כמו שהיה פועל ישועות בחייו ודאי פועל ישועות עכשיו בישיבה של מעלה, הדליק נר והיה לומד משניות לטובת נשמתו. זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

בהפטרה של השבוע ישע"י פרק נ' פסוקים ד"ה: ה' אלוקים נתן לי לשון לימודים לדעת וכו' יעיר לי און לשמוע כלמודים. ה' אלוקים פתח לי און וכו'. כדאי מאוד ללמוד את המפרשים על פסוקים אלה בתוך הספרים ואענה גם אני חלקי מה שנתעוררתי בזה דברי חיזוק בלימוד התורה. הקב"ה נתן לנו לשון-פה ללמוד תורה ואפילו אם לא מבינים את הלימוד צריך להתייגע בהתמדה ועל ידי הקול מתעורר הכוונה מעוררים את ההבנה על ידי שאדם משמיע לאזנו מקבל הבנה בלימוד התורה הק'. וגם מבין שהקב"ה הוא בעצם פתח לי את האזן כדי שאשמע ואבין ואקבל טעם בלמדי את התורה הק', וכן כתב הרבי הנועם אלימלך שהקול מעורר את ההבנה ולכן שאדם תמיד ילמד תורה בקול גדול, שכך אמר יעקב אבינו הקול קול יעקב הקול דהיינו ההבהרה שיוצאת מהפה צריכה להיות בקול שיעיר את האזן ואז האדם מנצח את הידי עשו שבו/שלו.

ונזכה להבין ולהשכיל בהיכלה של הפרשה באהבה בשמחה ובטוב לבב, אמן

**הרבי מראדומסק וחתנו ראש ישיבות כתר תורה זצוק"ל הי"ד
יום הרצחם שב"ק ח"י מנחם אב פרשת עקב**

כ"ק הרבי הרה"ק רבי שלמה חנוך זצוק"ל מראדומסק

הרבי וחתנו בעיירת נופש מתלויים אליהם נופשים אישים ממשפחות חשובות

